

Sygn. akt VIII U 865/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 sierpnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Łazowska
Protokolant:	Kamila Niemczyk

po rozpoznaniu w dniu 4 sierpnia 2017 r. w Gliwicach

sprawy Centrum (...)

w G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych

na skutek odwołań Centrum (...) w G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 20 marca 2017 r. **nr** (...)

z dnia 20 marca 2017 r. **nr** (...)

oddala odwołania.

(-) SSO Grażyna Łazowska

Sygn. akt VIII U 865/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20 marca 2017r. nr (...) organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. stwierdził, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia E. K. podlegającej ubezpieczeniom jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek Centrum (...) w G. za miesiąc sierpień 2006r. wynosi: na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe – 300,00 zł oraz na ubezpieczenie zdrowotne 251,22 zł.

Decyzją z dnia 20 marca 2017r. nr (...) organ rentowy stwierdził, iż podstawa wymiaru składek na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za E. K. podlegającą ubezpieczeniom jako zleceniobiorca u w/w płatnika składek wynosi 300,00 zł za miesiąc sierpień 2006r.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że E. K. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu oraz ubezpieczeniu zdrowotnemu, lecz z zapisów Kompleksowego Systemu Informatycznego wynika, iż płatnik składek w raporcie imiennym nie naliczył za w/w składek na te ubezpieczenia oraz na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Odwołujące Centrum (...) w G. w odwołaniach od tych decyzji zarzuciło naruszenie art.31 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z art.59§1 pkt 9 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa przez niedostrzeżenie, że roszczenie o opłacenie składek, o których mowa w decyzjach wygasło z mocy prawa z uwagi na przedawnienie, a w konsekwencji naruszenie art.105§1 k.p.a. w związku z art.123 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych przez wydanie decyzji, mimo iż postępowanie stało się bezprzedmiotowe i jako takie winno zostać umorzone. W oparciu o tak sformułowane zarzuty odwołujące Centrum wniosło o uchylenie decyzji i umorzenie postępowania, a także o zasądzenie od organu rentowego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniach decyzji odwołujące Centrum wskazało, iż nie kwestionuje wysokości wyliczonej składki, jednakże wydanie decyzji jest błędne, bowiem roszczenie o zapłatę nieopłaconych składek za miesiąc sierpień 2006r. jest już przedawnione, a więc zobowiązanie składkowe wygasło i organ rentowy nie ma możliwości dochodzenia od płatnika z tego tytułu składek jak w decyzjach. Nadto wobec faktu, że organ rentowy nie może obecnie dochodzić składki za miesiąc sierpień 2006r., nie sposób stwierdzić, że wydanie decyzji służyło określeniu obowiązków płatnika polegających na opłaceniu składek na ubezpieczenia społeczne. Tym samym postępowanie powinno być umorzone jako bezprzedmiotowe. Odwołujące Centrum powołało się w tym miejscu na wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 22 marca 2016r. (III AUa 1051/15), który stwierdził, iż: „ Postępowanie przed organem rentowym nie może być bezprzedmiotowe, a wszczęcie postępowania ma na celu doprowadzenie do takiego rozstrzygnięcia sprawy decyzją, która skonkretyzuje podmiotowo i przedmiotowo uprawnienia i obowiązki wyprowadzone z przepisu obowiązującego w dacie orzekania (rozstrzygnięcia sprawy) prawa materialnego ”.

W odpowiedziach na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie, podtrzymując stanowisko wyrażone w skarżonych decyzjach. Organ rentowy dodał, iż przedawnienie składek nie stanowi przeszkody do ustalenia faktu podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym oraz ustalenia wysokości podstawy wymiaru składki za sporny okres. Zarzut przedawnienia może być skutecznie podniesiony jedynie w sytuacji, gdy przedmiotem zaskarżenia jest decyzja określająca stan zaległości, a skarżone decyzje takimi decyzjami nie są.

Sąd połączył sprawy do wspólnego rozpoznania.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

E. K. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu i ubezpieczeniu zdrowotnemu w okresie od dnia 1 sierpnia 2006r. do dnia 31 sierpnia 2006r. z tytułu wykonywania umowy zlecenia u płatnika składek Centrum (...).

Płatnik składek w raporcie imiennym złożonym za E. K. nie naliczył składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za miesiąc sierpień 2006r.

Podstawa wymiaru składek E. K. za sierpień 2006r. wynosi:

- na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych – 300,00 zł,
- na ubezpieczenie zdrowotne – 251,22 zł.

Na rozprawie w dniu 4 sierpnia 2017r. pełnomocnik organu rentowego wskazał, iż składki należne za sierpień 2006r. są przedawnione, zaś skarżone decyzje zostały wydane z urzędu, na podstawie korekt dokumentów, w celu uporządkowania kont płatników.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie akt organu rentowego, jako okoliczności jednoznacznie wynikające z tych dowodów i niekwestionowane przez strony.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołania Centrum (...) w G. nie zasługują na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności zauważyć należy, iż w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot rozpoznania sprawy sądowej wyznacza przede wszystkim przedmiot decyzji organu rentowego zaskarżonej do sądu ubezpieczeń społecznych (por. postanowienie Sadu Najwyższego z dnia 16 listopada 2016r. I UZ 29/16, wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 1 września 2010r., III UK 15/10, z dnia 6 września 2000 r., II UKN 685/99).

W rozpoznawanej sprawie skarżone decyzje z dnia 20 marca 2017r. dotyczą kwestii podstaw wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za E. K. za sierpień 2006r. z tytułu zatrudnienia w odwołującym Centrum (...) w G. na podstawie umowy zlecenia i w tym zakresie podlegają kontroli sądowej.

Zgodnie z art.18 ust.3, art.20 ust.1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2016r., poz. 963), zwanej dalej ustawą, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe zleceniobiorców stanowi przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych (...), jeżeli w umowie agencyjnej lub umowie zlecenia lub innej umowie o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, określono odpłatność za jej wykonywanie kwotowo, w kwotowej stawce godzinowej lub akordowej albo prowizyjnie.

W myśl art.81 ust.1 i 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2016r., poz.1793) do ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne osób wykonujących pracę na podstawie umowy zlecenia, stosuje się przepisy określające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe tych osób. Podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne pomniejsza się o kwoty składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe finansowanych przez ubezpieczonych, niebędących płatnikami składek, potrąconych przez płatników ze środków ubezpieczonego, zgodnie z przepisami o systemie ubezpieczeń społecznych.

Zgodnie z art.18 ust.1 i 2 ustawy z dnia 18 ust.1 i 2 ustawy z dnia 29 grudnia 1993r.

o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz.U. z 2002r. Nr 9, poz.85 ze zm.) składkę na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych ustala się od wypłat stanowiących podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

Odwołujące Centrum w odwołaniach od decyzji nie kwestionowało podstaw wymiaru składek określonych w tych decyzjach, zarzucało natomiast, iż składki za miesiąc sierpień 2006r. uległy przedawnieniu.

Kwestię przedawnienia należności z tytułu nieopłaconych składek reguluje art.24 ust.4 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Z dniem

1 stycznia 2012r., na podstawie art.11 pkt 1 ustawy z dnia 16 września 2011r. o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców (Dz.U. Nr 232, poz.1378) – zmieniona została treść art.24 ust.4 ustawy systemowej, a mianowicie skrócony został okres przedawnienia składek na ubezpieczenia społeczne z 10 do 5 lat. Jednocześnie w art.27 ust.1 ustawy z dnia 16 września 2011r. podano, iż do przedawnienia należności z tytułu składek, o którym mowa w art.24 ust.4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, którego bieg rozpoczął się przed dniem 1 stycznia 2012r., stosuje się przepisy w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, z tym że bieg przedawnienia rozpoczyna się

od dnia 1 stycznia 2012r. Wyjątek od tej zasady ustanawia ust.2 przywołanego przepisu, stosownie do którego jeżeli przedawnienie rozpoczęte przed dniem 1 stycznia 2012r. nastąpiłoby zgodnie z przepisami dotychczasowymi wcześniej, przedawnienie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu.

Podkreślić należy, iż przepis art.24 ust.4 ustawy dotyczący instytucji przedawnienia należności z tytułu składek nie odnosi się w żadnej mierze do przepisów regulujących zasady ustalania podstawy wymiaru składek. Organ rentowy w ramach uprawnień wynikających z art.83 ust.1 ustawy może wydać decyzję ustalającą prawidłowe podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne w każdym czasie. Prawo do wydania takiej decyzji nie ulega przedawnieniu. Przedawnieniu, o którym mowa w art.24 ust.4 ustawy podlegają jedynie należności z tytułu składek (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 17 lipca 2013r. III AUa 1688/12, wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 11 marca 2014r. III AUa 732/13).

Słusznie zatem organ rentowy podniósł w odpowiedzi na odwołanie, iż zarzut przedawnienia nie może być w rozpoznawanej sprawie skutecznie podniesiony, bowiem instytucja przedawnienia odnosi się do decyzji wymiarowej, a więc określającej wymiar należnych składek i zobowiązującej do ich uiszczenia, a nie do decyzji ustalającej podstawy wymiaru składek - jak to ma miejsce w niniejszej sprawie – której konsekwencją dopiero może być decyzja wymiarowa.

W tym miejscu należy jednak zaznaczyć, iż - jak przyznał pełnomocnik organu rentowego na rozprawie w dniu 4 sierpnia 2017r. - składki na ubezpieczenia za miesiąc sierpień 2006r. uległy już przedawnieniu i jest to okoliczność bezsporna. Skarżone decyzje zostały zaś wydane w celu uporządkowania kont płatników.

W konsekwencji powyższego stanowiska Sąd z mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołania jako bezzasadne.

Odwołujące Centrum wniosło o uchylenie skarżonych decyzji i umorzenie postępowania powołując się na wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 22 marca 2016r. (III AUa 1051/15), którym Sąd ten uchylił wyrok Sądu I instancji, poprzedzającą go decyzję organu rentowego i przekazał sprawę do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych celem ponownego rozpoznania. Sąd ten wyraził stanowisko, iż bezprzedmiotowym jest wydanie przez organ rentowy decyzji stwierdzającej podleganie ubezpieczeniom za okres, co do którego składki uległy już przedawnieniu.

Zaznaczyć należy, iż Sąd I instancji rozpoznając sprawę z zakresu ubezpieczeń społecznych nie ma możliwości wydania rozstrzygnięcia o treści jak wyżej, gdyż zgodnie z art. 477¹⁴ k.p.c. co do zasady może wydać: wyrok oddalający odwołanie w przypadku braku podstaw do jego uwzględnienia (§1), bądź wyrok zmieniający w całości lub w części skarżoną decyzję, w przypadku uwzględnienia odwołania (§2). Powyższy przepis wyznacza bowiem zamknięty katalog rozstrzygnięć Sądu I instancji w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 20 czerwca 2013r. III AUa 1675/12).

(-) SSO Grażyna Łazowska